

KINNITATUD Tartu Ülikooli rektori
11. septembri 2002. a käskkirjaga nr 25
(jõustunud 12.09.2002)
MUUDETUD Tartu Ülikooli rektori
24. oktoobri 2002. a käskkirjaga nr 31
(jõustunud 24.10.2002)

Tartu Ülikooli arvutivõrgu kasutamise reeglid

1. Üldsätted

1.1. Tartu Ülikooli (edaspidi ülikooli) arvutivõrgu kasutamisel juhendatakse ülikooli eesmärkidest, mis on määratud Tartu Ülikooli seaduse ja Tartu Ülikooli põhikirjaga.

1.2. Lisaks arvutivõrgu kasutamise reeglitele reguleerivad infotehnoloogiavahendite kasutamist ülikoolis järgmised dokumendid:

- 1.2.1. infotehnoloogia strateegia,
- 1.2.2. infotehnoloogiasteenuste osutamise kord Tartu Ülikoolis,
- 1.2.3. Tartu Ülikooli infotehnoloogia standardid.

1.3. Tartu Ülikooli arvutivõrgu kasutamise reeglid sätestavad arvutivõrgu kasutajate ja teenindajate õigused ning kohustused.

1.4. Käesolevad reeglid kehtivad kõigis ülikooli arvutivõrku lülitatud arvutisüsteemides kõigile ülikooli arvutivõrgu kasutajatele.

1.5. Arvutite ja ülikooli arvutivõrgu alamsüsteemide teenindajad ning ruumide haldajad võivad ülaltoodud põhimõtetest ja seadmete sihtotstarbest lähtuvalt kehtestada täiendavaid kasutusjuhiseid ja eeskirju. Need on esmajoones

- 1.5.1. arvutite ja arvutiklasside kasutamise kord,
- 1.5.2. kohtvõrkude kasutamise kord,
- 1.5.3. ruumide kasutamise kord,
- 1.5.4. üksikute arvutivõrgu teenuste kasutamise juhendid.

1.6. Ülikooli arvutivõrgu kasutamisel lähtutakse järgnevast eelistuste kahanemise järjekorrast:

- 1.6.1. õppe- ja teadustöö ning ülikooli eesmärkidega otseselt seotud tööd,
- 1.6.2. ülikooli eesmärkidega kaudselt seotud tegevused.

2. Mõisted

2.1. Tartu Ülikooli arvutid ja arvutivõrk (edaspidi ülikooli arvutivõrk) on digitaalseadmete kompleks, mis koosneb kasutaja sisend- ja väljundseadmetest (monitor, klaviatuur, hiir, printer jm seadmed), arvutitest (PC, terminal vms), võrgust (juhtmed ja võrguseadmed), serveritest ning võrgu välisühendustest.

2.2. Ülikooli arvutivõrgu kasutaja on igaüks, kes kasutab mõnda ülikooli arvutit või muud ülikooli arvutivõrku ühendatud seadet.

2.3. Ülikooli arvutivõrgu teenindajad on arvutiabi/kasutajatoe (Help Desk) spetsialistid, arvutivõrgu administraatorid, veebihooldajad (Webmaster), arvutispetsialistid jt, samuti Tartu Ülikooli korraldusega moodustatud infotehnoloogia spetsialistide töörühma liikmed ja infotehnoloogia osakonna töötajad.

3. Ülikooli arvutivõrgu kasutusõiguse saamise kord

3.1. Igal ülikooli liikmel (töötajal, üliõpilasel) on õigus saada kasutajakonto ülikooli arvutivõrgu kasutamiseks.

3.2. Kasutajakonto avamiseks esitab soovija taotluse ülikooli arvutivõrgu administraatorile. Ülikooli külalisele luuakse kasutajakonto võõrustava allüksuse taotluse alusel.

3.3. Ülikooli töötajate kasutusõigus kehtib reeglina nende ülikoolis töötamise aja jooksul. Üliõpilastele ja külalistele antakse kindla tähtajaga kasutusõigus.

3.4. Kasutusõiguse saamisel omistatakse taotlejale kasutajatunnus. Kasutajale tehakse teatavaks parool, mille abil ta saab alustada esimest seansi. Esimese seansi alguses peab kasutaja parooli ära vahetama ainult temale endale teadaoleva vastu.

3.5. Kasutusõigus on personaalne ja seda pole lubatud ühelt isikult teisele edasi anda.

3.6. Kasutusõiguse taotleja peab andma allkirja selle kohta, et ta on tutvunud ülikooli arvutivõrgu kasutamise reeglitega ja järgib neis kehtestatud nõudeid.

4. Kasutajate õigused

4.1. Ülikooli arvutivõrgu kasutusõiguse saanud isikuil on õigus kasutada arvutivõrku igal ajal, kui see ei ole vastuolus muude ülikoolis kehtivate reeglitega.

4.2. Kasutajal on õigus saada teenindajatelt infot kõigist muudatustest süsteemides ja sündmustest arvutivõrgus, mis oluliselt mõjutavad nende kasutamist või rikuvad kasutaja privaatsust.

4.3. Kasutajatel on õigus teha teenindajatele ettepanekuid arvutivõrgu töö ja teenuste parema korraldamise kohta (nt ikt@ut.ee).

5. Kasutajate kohustused

5.1. Ülikooli arvutivõrgu kasutamisel tuleb lähtuda ülikooli eesmärkidest.

5.2. Kasutajad on kohustatud kaasa aitama ülikooli arvutivõrgu ja infosüsteemide turvalisuse tagamisele. Selleks peavad nad

5.2.1. hoidma saladuses kasutusõigusi tagavaid paroole,

5.2.2. mitte lubama teistel isikutel kasutada oma kasutajatunnust,

5.2.3. tagama selle, et kõrvalistel isikutel ei oleks võimalik kirjutada tema kataloogidesse ja failidesse,

5.2.4. informeerima teenindajat viivitamatult turvariketest.

5.3. Kasutajakonto seob isiku info kasutajatunnuse ja salasõnaga. Süsteemis peab kasutajatunnusega olema otseselt seotud vähemalt kasutaja ees- ja perekonnanimi nii, et see lisatakse tema saadetud elektronkirjadele ja on kättesaadav teistele kasutajatele automaatselt vastatavate päringute kaudu (näiteks finger).

5.4. Ülikooli arvuti- või terminaliklassis viibimisel peab kasutajal kaasas olema Eesti Vabariigis kehtiv isikuttõendav dokument või üliõpilaspilet, ülikooli töötõend, ISIC- või ITIC-kaart. Arvutiklassi või arvutivõrgu teenindajate nõudmisel peab kasutaja esitama oma dokumendi.

5.5. Arvutiklassi arvuti või terminali kasutaja peab registreerima kasutuse alguse ja lõpu ajad klassi teenindaja poolt määratud viisil.

5.6. Kasutajad on kohustatud järgima teenindajate poolt kehtestatud piiranguid.

6. Piirangud kasutajatele

6.1. Keelatud on kasutada teistele isikutele omistatud kasutajatunnuseid.

6.2. Keelatud on teiste kasutajate segamine nii otseselt kui kaudselt, näiteks ressursside tahtliku raiskamise teel.

6.3. Keelatud on arvutivõrgu mitteotstarbepärane kasutamine, mis võib põhjustada häireid arvutivõrgus.

6.4. Arvutivõrku ja kasutajatunnust ei tohi kasutada tulu saamise eesmärgil v.a ülikooli ja tema asutuste põhikirjaliseks tegevuseks. Ülikooli arvutite tasuliseks kasutamiseks sõlmitakse eraldi leping.

6.5. Arvutivõrku ühendatud arvutites on keelatud hoida ja ülikooli arvutivõrgus levitada ülikooli eesmärgi või põhimõtetega vastuolus olevat tarkvara, infot, dokumente jms.

6.6. Kasutaja ei tohi avada võrguteenuseid (näiteks ftp, telnet, windowsi share, ruutimine üle modemi, sisse helistamine, jm) kooskõlastamata seda arvutivõrgu teenindajaga.

6.7. Mitmekasutajasüsteemides peab kasutaja hoidma oma püsifaile enda kodukataloogis või selle alamkataloogides. Seansi ajal on lubatud failide ajutine hoidmine süsteemi ajutiste failide kataloogis. Failide mujale paigutamiseks tuleb leppida teenindajaga eraldi kokku.

6.8. Keelatud on arvutite omavoliline ühendamine arvutivõrku, nende ümberühendamine ja võrguaadresside muutmine.

6.9. Keelatud on arvutivõrkude ja operatsioonisüsteemide turvaaukude kasutamine, et saada täiendavaid juurdepääsuõigusi ja privileege.

7. Teenindajate õigused

7.1. Teenindajatel on oma kohustuste täitmiseks õigus arvutivõrgu ja infosüsteemide kasutamist ajutiselt piirata. Kõigist sellistest piirangutest teavitavad teenindajad kasutajaid. Info edastatakse punktis 8.3. märgitud aadressidel.

7.2. Teenindajatel on õigus nõuda arvuti kasutajatelt p. 5.4. mainitud dokumendi esitamist.

7.3. Arvutivõrgu või infosüsteemi häireolukorra põhjuste kiireks selgitamiseks on teenindajal õigus lugeda kasutajate faile, sealhulgas ka kasutaja töökoha arvutis. Failide lugemine tuleb kooskõlastada kasutaja struktuuriüksuse juhiga. Kasutajate failides sisalduv info ei kuulu levitamisele (vt p 8.5.). [Jõustunud 24.10.2002]

8. Teenindajate kohustused

8.1. Teenindajad tagavad arvutivõrgu ja infosüsteemide normaalse toimimise ja teenuste kättesaadavuse oma ametijuhendites sätestatud tööülesannete ulatuses.

8.2. Kasutajatele tehakse veebis (nt www.ut.ee/it) kättesaadavaks arvutivõrgu, infosüsteemide ja olulisemate võrguteenuste kasutamise juhendid.

8.3. Teenindajad on kohustatud andma eelteavet olulistest ja kasutajaid puudutavatest muudatustest arvutivõrgus ja infosüsteemides. Lisaks muudele kanalitele edastatakse info ka järgmistel aadressidel:

8.3.1. uudisterubiik ee.ut.arvutivork,

8.3.2. arvutiabi e-posti aadressil ak.abi@ut.ee või telefonil 375 500,

8.3.3. pikaajalisema piirangu korral ka ülikooli siseinfo listidesse ut-sise@lists.ut.ee ja ut.admin@lists.ut.ee.

8.4. Teenindajad on kohustatud jälgima enda hoolduses olevate süsteemide töökorras olekut ja turvalisust. Hälvete avastamisel tuleb neist võimaluse korral kasutajatele teada anda. Samuti on teenindajad kohustatud kasutajaid teavitama asjaoludest, mis rikuvad kasutajate privaatsust.

8.5. Teenindajad on kohustatud hoidma saladuses andmeid, mis on neile teatavaks saanud seoses töökohustuste täitmisega ja mille kohta puudub andmete omaniku luba neid edasi anda, v.a juhud, kui seadus kohustab info teatavaks tegema. Arvutivõrgu kasutamise reeglite rikkumisi puudutav info kuulub avaldamisele isikutele, kes on volitatud rikkumisi arutama.

9. Arvutite lülitamine arvutivõrku

9.1. Arvutite ühendamine ülikooli arvutivõrku toimub vastava võrguosa teenindaja poolt kasutaja taotluse alusel.

9.2. Kõik ülikooli arvutivõrku püsivalt ühendatud arvutid registreeritakse teaduskonna (akadeemilise struktuuri allüksused) või infotehnoloogia osakonna (haldus- ja tugistruktuuri allüksused) poolt peetavas registris.

9.3. Igale töökoha arvutile, samuti arvutiklassi(de)le, määrab arvutit või arvutiklassi omava struktuuriüksuse juht või dekaan vastutava(d) isiku(d), kelle ülesandeks on:

9.3.1. esitada registrisse õiged andmed ja anda teada muudatustest registriandmetes,

9.3.2. jälgida, et arvuti kasutamisel täidetak arvutivõrgu kasutamise reegleid,

9.3.3. häirete korral informeerida nendest arvutivõrgu teenindajaid.

10. Arvutivõrgu või infosüsteemide väärkasutuse tagajärjed

10.1. Kui on tekkinud kahtlus, et arvutivõrgu ja infosüsteemide kasutamise reegleid on rikutud, võtab teenindaja ühendust kasutajaga ja selgitab välja, millega on tegemist. Teenindaja võib peatada tema arvutivõrgu kasutusõiguse kuni asjaolude selgitamiseni. Reeglite rikkumises kahtlustataval on õigus esitada omapoolne selgitus.

10.2. Vältimatu vajaduse korral on teenindajal õigus peatada, takistada või piirata arvutivõrgu ja infosüsteemi(de) kasutamist väärkasutuse uurimise ajaks.

10.3. Kui osutub, et rikkumine toimus infosüsteemi(de) mitteküllaldase tundmise tõttu, annab teenindaja juhtnööre edasise tegevuse jätkamiseks.

10.4. Kasutajad, kes arvutivõrgu kasutamise reeglite rikkumisega kahjustavad ülikooli vara või tekitavad lisakulutusi (teenindajate lisatöö aeg, väljakutsed väljaspool põhitöö aega jmt), hüvitavad tekitatud kahju ülikoolile poolte kokkuleppel. Kokkuleppe mittesaavutamisel toimub hüvituse sissenõudmine seadusega ettenähtud korras. Ülikooli töötajaid võib karistada distsiplinaarkorras.

10.5. Tahtlikul või korduval reeglite rikkumisel võidakse kasutajat hoiatada, kehtestada täiendavaid kasutusega seotud piiranguid, määrata ülikooli arvutivõrgu tähtajaline või tähtajatu kasutuskeeld. Üliõpilase kohta võib IT-juht esitada dekaanile eksmatrikuleerimistaotluse. Juhul, kui väärkasutus on ulatuslik või põhjustab ülikoolile otsest materiaalselt kahju, võib ülikool esitada kohtule süüdlaselt kahju sissenõudmise hagi või politseile asja uurimise taotluse.

Akadeemik Jaak Aaviksoo
Rektor, professor